
Våsvargen

DECEMBER 1998 ⊗ NÅS HEMBYGDSFÖRENING ⊗ PRIS 30KR.

Detta är familjen Hansson i Gullarberg fotot taget 1914.

Fr.v.i övr. raden, Albert, fadern Hans, August, nedre rad, Lars, modern Anna-Stina, Jenny, Tilda, Mina, Ida, Maria, morfadern Samuel Olsson, Karl och Adolv som samma år emigrerade till USA, där han försvann. Stugan flyttad till båthusen Närsen. Kvar står resterna av en ladugård som ett monument över de människor som bott här.

Insänt av Carl Bergsten Närsen och Vansbro

ANDRA SIDANS VARGTJUT!

En liten tillbakablick:

Strax före mitten av 1750-talet var invånarantalet i Nås ungefär som i dag. Det ökade sedan och nådde på 1870-talet - innan Lindesnäs bruk började avvecklas - c 3300 och är nu nere i c 1000.

I 34 finnmarksbyar bodde 419 personer enligt husförhören 1775-84. Antalet ökade till 1435 personer 1877-85. Nu är inte många bofasta där.

I samband med storskiftet 1803-06 (det första i Dalarna) upprättades kartor över bl.a. fäboden Sälsriset. Där fanns då 35 lindor med 56 hus. Nästan allt är borta. Bolaget köpte fäbolindor med tillhörande skog.

En liten utblick:

Senaste halvåret missade vi sommaren. Den kom inte. I stället kom det ovanligt mycket regn och det var kallt. Kanske vi var hyggligt lottade i alla fall när vi vet att miljoner människot drabbats av översvämningar i Kina, i Mellanamerika. Och många har fått sätta livet till i Kosovo, Indonesien, Algeriet, Mellanöstern, Sydafrika. Vi lever nog ganska skyddade i Nås.

Och något av vad som hände här hemma på sistone:

Hembygdsföreningen har som gåva från Stora fått det imponerande spannmålsmagasinet med tillhörande kolmottagarstuga nära stationen. Tomten ingår också i gåvan. Vi vill gärna framföra ett varmt tack.

ALU har enligt uppgift färdigställt skyltar med namn på finnbyar. De finns nu i kommunhuset i Vansbro och väntar på att sättas upp.

Föreningens sammankomst vid Lisskvarngården med Thore Eliasson, den enda kvarvarande av "Jail birds singer", samt Landrowerklubben och Peter Carlson var en publiksuccé. Likaså träffen vid föreningens stuga i Vinberget, där Byns Mats och Peter Resare med Mylla underhöll. Nils-Erik och Kerstin låter traditionen med miltändning i Gräsberget leva vidare.

Mylla blev i somras nästan rikskändis efter sina tolkningar av Evert Taube i P4. Nyligen har gruppen medverkat i Maria kyrka i Stockholm där man ihågkommit att det var 100 år sedan Astrid Taube föddes.

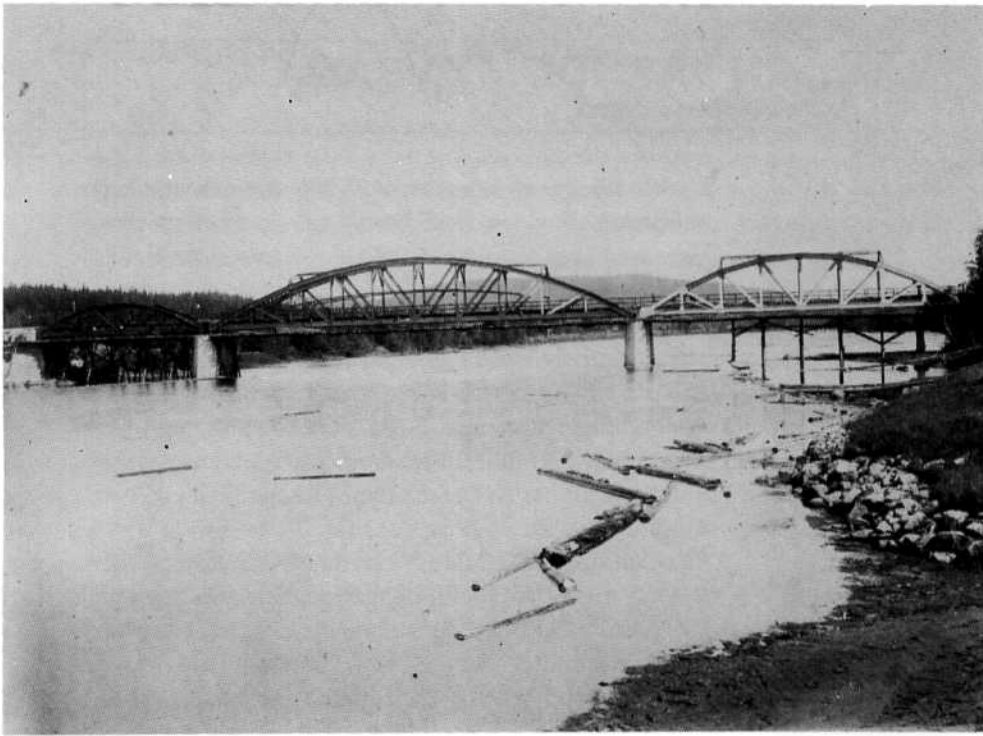
I bygdegården arbetar man med datorer och internetuppkopplingar. Flera blir riktiga proffs.

Till slut:

Efter den gångna sommarens aktiviteter i centralorten Vansbro ber vi i all underdanighet få framställa en önskan om att Nås måtte bli förklarad som vänort till Vansbro.

Jonas Nilsson/Åke

Riksgården

Nås.

Järnvägsbygget. Sedan arbetarna slagit bro öfver Käringbäcken och sprängt sig genom Gubbsholm, kunde de första skenorha på Nås område den 19 dennes fastspikas. Vore ej den väldiga skärningen vid det s. k. Lissrummet, så skulle lokomotivet snart vara framme vid Älfven. Där har arbetet en tid pågått natt och dag, så att den e a pelären är i det närmaste färdigmurad, på samma gång som landfästena småningom höja sig.

Underhandling lär pågå emellan be-läget och arbetarne om bättre arbetsvillkor, och ryktet berättar att en sträjk-tinge t. o. m. skulle vara i görningen. Anslag, som uppsatts här och där, gifva stöd åt en sådan förmodan. Det är dock att hoppas, att vederbörande be-tänka sig mer än en gång, innan de kasta sig in i ett sådant äfventyr midt i vintern skrives till denna tidning.

Ur Mora Tidning 27febr. 1906

Fotot på järnvägsbron år 1906, från Hed Gunnar. Tidningsklippet från Lars Hed Karlstad och Dala-Järna.

BoBe PLASTINDUSTRI AB
BoBe FORM & TEKNIK AB

BOBEVÄGEN

780 50 VANSBRO
 Tel 0281 - 71810

ETT MINNE FRÅN MIN BARNDOM I VRÅNA

FRÅN ANNA BERGMAN F. BERG.

I min by bodde två kvinnor som jag aldrig glömmer. Det var två systrar som hette Anna och Karin.

Anna var född blind. Karin var socknens finstrykerska, ett yrke som hon lärt sig för att kunna arbeta hemma och samtidigt vara en hjälp till sin syster och att även tjäna nån krona.

De bodde i en stuga närmast skogen eller rättare sagt i skogen. Stugan bestod av kammare och kök. I köket fanns en vedspis och i kammaren en speciell vedkamin på vilken man kunde värma flera strykjärn samtidigt. En nödvändighet i Karins arbete. I stugan fanns ingen elektrisitet.

Karin gick i skogen och samlade in kvastris av björk, dvärgbjörk, björnmossa och kråkris. Av detta mate-

ANNA OCH KARINS STUGA I VRÅNA

rial band sedan Anna mycket fina och välgjorda kvastar.

Många gånger sprang jag uppför backen och satt bredvid Anna på tröskeln och pratade medan hennes seniga händer skickligt och vant tvinnade björkvidjorna som hon sedan band runt kvastmaterialet. Hon blev alltid så glad när jag kom och höll henne sällskap.

På min vägg hänger sedan många år en kråkriskvast som hon tillverkat, en dyrgrip som jag ömt värdar som ett kärt minne.

När Karin gick runt i socknen och lämnade de välstärkta och strukna plaggen till ägarna hade hon med sej Annas kvastar som hon sålde för 10 och 25 öre i de olika gårdarna. Det blev inte några stora förtjänster men de bidrog till att hålla nöden från dörren. Karin samlade också kvistar och kottar i skogen med vilka de eldade vedspisen och kaminen.

Anna och Karin hade en eller två getter som gav mjölk och ost som tillsammans med potatis från det egna landet bidrog till uppehållet. Fast de levde så enkelt, eller kanske det var därför, blev de omkring 90 år båda två.

När jag blev äldre fick jag arbete på kristidsnämnden

där vi delade ut ransoneringskort, det var då helt naturligt att jag tog med korten till de gamla i byn, som hade lång väg att gå eftersom kristidsnämndens kontor låg vid lantbrukskontoret på Sveden. Expeditionen var bemannad med Axel Dockberg ordf., Jakob Nilsson samt jag som skrivbiträde. När jag kom till Anna och Karin med ransoneringskortet och berättade hur mycket de fick köpa på sina kuponger blev de fundersamma och sa: "Inte behöver vi så mycket mat, men Lasses familj kan ju få det som vi inte köper ut, för de är ju fler i familjen."

Så småningom måste de två flytta till ålderdomshemmet. Jag minns än första gången jag hälsade på dem där. Anna tyckte det var så bra för det fanns värmeelement i rummet. Hon tog min hand och lade den på elementet med orden: "Du förstår dom här är varma även på natten" Karin tyckte att dom "ösklade" (slösade) på hemmet, "Vi får tre sockerbitar till kaffet, inte äter vi så mycket socker, jag lägger några i min låda här, det är gott att ha emellanåt". Något att tänka på för oss nutidsmänniskor som aldrig tycks få nog.

Detta var mitt barndomsminne från Vrånå. Minnet av två gamla grannar som bodde så enkelt men ändå var nöjda med sitt liv

..

- Skänt vi bestämm
öss får nya fönstar nu ?

Naajdu då få vi ta ö blås
på kaffe för hand attä.

HJULBÄCKS BYGG HB
TEL. 0281-30172

